

ANALYSE VERWACHTINGEN THUISBETROKKENHEID

Deel 1: nadenken met het schoolteam

De verwachtingen van de school, de leerkrachten en de ouders over **thuisbetrokkenheid** stemmen niet altijd overeen. Met dit instrument kun je de verschillende meningen over alle facetten van thuisbetrokkenheid in kaart brengen. Doe deze analyse niet alleen met je team, maar betrek ook de ouders (en de leerlingen) erbij.

Na deze oefening zou je een overzicht moeten hebben van wat je als school al vraagt aan ouders, wat je al samen doet en waar er nog kansen liggen. Deze oefening kun je doen in het **kleuter-, lager** en **secundair onderwijs**.

DE ANALYSE VERLOOPT IN VERSCHILLENDE FASES

- **Deel 1:** Het schoolteam denkt na over thuisbetrokkenheid. Wat verwacht je expliciet en impliciet al van ouders?
- **Deel 2:** De bevindingen van het schoolteam worden afgetoetst bij de ouders (en de leerlingen). Zijn ouders op de hoogte van wat de school van hen verwacht? Zijn alle vragen van de school wel haalbaar? Zijn er noden van de ouders die de school vergeten is? Gebruik daarvoor de fiche 'Instrument - analyse verwachtingen thuisbetrokkenheid - deel 2 - ouders en leerlingen bevragen'.
- **Tot slot:** De school verwerkt de bevindingen en de feedback van de ouders (en de leerlingen). Zo kom je als school tot een gedragen beleid over thuisbetrokkenheid.

VOOR JE BEGINT

STAP 1: LEES EERST DE 3 FICHES OVER THUSBETROKKENHEID

Je vindt de fiches op

www.communicerenmetouders.brussels:

- Thuisbetrokkenheid - de theorie: over het verschil tussen parenting en teaching@home en de inzichten van experts over deze begrippen:
  - » **Parenting** gaat over het aanbieden van een stimulerende leeromgeving thuis: interesse tonen voor school, een rustige studeerplek voorzien, het kind aanmoedigen om huiswerk te maken ...
  - » **Teaching@home** gaat over de inhoudelijke begeleiding van een kind door de ouder: helpen bij huiswerk, bijles geven, samen een huistaak maken, wiskunde-oefeningen uitleggen ...

Volgens experts is het niet de bedoeling dat ouders aan teaching@home doen. Scholen kunnen niet van ouders verwachten dat zij de inhoudelijke kennis of competenties hebben om leerlingen te 'onderwijzen'. Dat is de rol van de leerkracht die daarvoor is opgeleid.

- Thuisbetrokkenheid - mogelijke taken van ouders
- Thuisbetrokkenheid - wat kan de school doen?

Varianten voor stap 1

Wil je de informatie liever op een andere manier in de groep introduceren? Hieronder vind je enkele suggesties, uiteraard is er veel meer mogelijk:

- Je bereidt een ingesproken **PowerPoint-presentatie** voor, gebaseerd op de 3 fiches over thuisbetrokkenheid.
- Je vertaalt de 3 fiches naar een **interactief spel** en maakt kaartjes van de verschillende taken uit de documenten. Je gaat met elkaar in gesprek over de kaartjes: welke gaan over parenting en welke gaan over teaching@home? Wat zegt de wetenschap daarover? ...

STAP 2: DE EERSTE FASE VAN DEZE ANALYSE GEBEURT OP SCHOOL

Maak heterogene groepen van je leerkrachtenteam. Idealiter maak je kleine groepjes van 4-5 personen, want dat verhoogt de betrokkenheid.

STAP 3: MAAK HET MATERIAAL KLAAR VOOR GEBRUIK

- Knip per groep de verschillende verwachtingenkaartjes uit. Je vindt de kaartjes op de laatste pagina van dit document.
- Zorg ervoor dat iedereen ook minstens 3 lege kaartjes krijgt.

DEEL 1: WAT VERWACHT DE SCHOOL VAN DE OUDERS?

In een eerste fase van de oefening ga je nadenken over alle verwachtingen die een school heeft over thuisbetrokkenheid. Wat verwacht je impliciet of expliciet van je ouders?

- Geef aan iedereen minstens 3 lege kaartjes. Iedere leerkracht denkt eerst even voor zichzelf na: wat verwacht ik al van mijn ouders? Op elk kaartje schrijf je 1 verwachting.
Bijvoorbeeld: ik verwacht van ouders dat ze hun handtekening zetten op de toetsen van de leerling.
Inspiratie nodig? Denk zeker even na over deze thema's:
  - huiswerk
  - communicatie
  - executieve functies en zelfsturend leren
  - emotionele ontwikkeling/welbevinden
  - taal/interactie
  - culturele participatie
  - logistieke ondersteuning
- Hou een rondje van de tafel: iedere leerkracht leest zijn/haar kaartjes voor en zet ze dan bij de categorie: 'Verwachten we al'. Je kunt hier ook al ideeën of overlappings bundelen. Als er bijvoorbeeld meerdere mensen hetzelfde opgeschreven hebben, kun je die kaartjes al opvragen en dat als één idee weergeven. Zo bespaar je tijd en zie je meteen hoe breed gedragen een bepaalde verwachting is.
- Verdeel vervolgens de verwachtingenkaartjes onder alle groepsleden. Ieder groepslid leest om de beurt een kaartje voor. Samen bespreken jullie of je die verwachting al hebt. Als dat het geval is, dan zet je dat kaartje bij 'Verwachten we al'. Als dat niet zo is, dan maak je een tweede categorie: 'Verwachten we nog niet'.

	Verwachten we al	Verwachten we nog niet
Huiswerk	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

- Alle verwachtingen liggen nu op de tafel. Overloop vervolgens met het team elk kaartje: behouden? Bijsturen? Bannen?

Behouden: hier toets je een voorstel af. Is dit een realistische verwachting? Is dit een haalbare verwachting, voor álle ouders? Gaat het om parenting of verwachten jullie toch dat ouders taken opnemen binnen teaching@home? Welke ondersteuning moeten jullie dan voorzien zodat dat haalbaar is voor alle ouders?

Met deze verwachtingen wordt verder niets meer gedaan. Je moet ze wel helder en duidelijk communiceren naar je ouders.

Bijsturen: deze verwachting vinden jullie als team waardevol, maar jullie zouden ze nog wat moeten bijschaven om ze realistisch en haalbaar te maken voor iedere ouder. Je kunt als team je verwachtingen zelf bijsturen of je kunt deze verwachting aftoetsen bij de ouders. Er moet sowieso nog iets mee gedaan worden.

Bannen: na overleg tussen collega's wordt besloten dat deze verwachting niet wenselijk is. Ze is onrealistisch of niet haalbaar voor alle ouders. Jullie bannen deze verwachting.

Met deze verwachtingen wordt verder niets meer gedaan. Je moet wel helder en duidelijk communiceren naar je ouders dat jullie deze verwachtingen niét hebben. Want ook dat is belangrijk.

Verwachten we al			Verwachten we nog niet		
Behouden	Bijsturen	Bannen	Behouden	Bijsturen	Bannen
☐	☐	☐	☐	☐	☐

- Je kunt ervoor kiezen om na deze oefening de resultaten uit te wisselen tussen de verschillende groepjes. Welke acties willen jullie behouden, wat moet er bijgestuurd worden en wat moet nog verder uitgewerkt worden? Je kunt de kaartjes ook vastplakken op het blad of er een foto van maken. Zo kun je er in een volgend werkmoment mee aan de slag gaan.

ANALYSE VERWACHTINGEN THUISBETROKKENHEID

Bijlage deel 1: kaartjes om uit te knippen

Ik verwacht dat een ouder thuis helpt bij het huiswerk als een leerling het moeilijk heeft.	Ik verwacht dat ouders een talige omgeving stimuleren door samen naar Nederlandstalige tv- en radioprogramma's te kijken en te luisteren.	Ik verwacht dat ouders de schriftelijke/digitale/mondelijke communicatie van de school opvolgen: het rapport lezen.	Ik verwacht dat ouders interesse tonen in school en regelmatig over school praten met de leerling.
Ik verwacht dat een ouder in de buurt is als een leerling huiswerk maakt. De ouder zit naast de leerling of is in dezelfde ruimte aanwezig.	Ik verwacht dat een ouder een leerling helpt bij het maken van een spreekbeurt.	Ik verwacht dat ouders een talige omgeving stimuleren door Nederlandstalige boeken of luistercd's in huis te halen en die samen te lezen of te beluisteren.	Ik verwacht dat ouders hoge (maar realistische) verwachtingen hebben van de leerling, optimistisch zijn over de leerkansen van de leerling én dat ze die verwachtingen uiten.
Ik verwacht dat een ouder informeert of de leerling het huiswerk gemaakt heeft.	Ik verwacht dat een ouder een leerling helpt bij het leren van een toets en waar nodig extra uitleg geeft.	Ik verwacht dat ouders een rijke interactie in de thuistaal stimuleren: gesprekken voeren, (voor)lezen, samen spelen, tv- en radioprogramma's volgen ... telkens in de thuistaal.	Ik verwacht dat ouders trots zijn op de leerling.
Ik verwacht dat ouders voor een studievriendelijke omgeving zorgen: rustig plekje/hoekje van de tafel/kamer, tv en radio uit, gsm even aan de kant ...	Ik verwacht dat een ouder het huiswerk controleert en de fouten met de leerling bespreekt.	Ik verwacht dat ouders de leefwereld van de leerling vergroten door naar de bib of het museum te gaan, door (educatieve) uitstappen te doen ...	Ik verwacht dat ouders een talige omgeving stimuleren door naar de bibliotheek te gaan en daar Nederlandstalige boeken te gaan halen.
Ik verwacht dat ouders bij de leerlingen een goede studie- en werkhouding stimuleren, bijvoorbeeld door samen een studieplanning te maken en die op te volgen.	Ik verwacht dat een ouder aan de leerkracht laat weten of het gelukt is om het huiswerk te maken.	Ik verwacht dat ouders ervoor zorgen dat leerlingen goed kunnen leren/studeren, door internet, woordenboeken, atlanten, schrijfboekjes en pennen, een computer ... te voorzien.	Ik verwacht dat ouders ervoor zorgen dat een leerling zich thuis (fysiek en emotioneel) veilig voelt en weinig stress ervaart.
Ik verwacht dat ouders de schriftelijke/digitale/mondelijke communicatie van de school opvolgen: op regelmatige tijdstippen de agenda of Smartschool bekijken.	Ik verwacht dat ouders bij de leerlingen een goede studie- en werkhouding stimuleren, bijvoorbeeld door kladpapier te laten gebruiken.	Ik verwacht dat ouders ervoor zorgen dat de leerling op tijd gaat slapen en gezond eet.	Ik verwacht dat ouders een leerling helpen door doorzettingsvermogen, autonomie en/of zelfvertrouwen te stimuleren.
Ik verwacht dat ouders de betalingen in orde brengen.	Ik verwacht dat ouders de schriftelijke/digitale/mondelijke communicatie van de school opvolgen: toetsen en taken opvolgen in de agenda van de leerling.	Ik verwacht dat ouders de leerling stimuleren en motiveren, dat ze de leerling boodschappen geven als 'studeren is belangrijk want ...'.	Ik verwacht dat ouders praten over hun eigen schoolloopbaan en de schoolloopbaan van de leerling.
Ik verwacht dat ouders de leerling helpen organiseren: huiswerk plannen, op tijd naar school gaan ...	Ik verwacht dat ouders aanwezig zijn op toonmomenten, het oudercontact, openklasdagen, het schoolfeest ...	Ik verwacht dat ouders zelf verbindingsmomenten organiseren op school, zoals bijvoorbeeld een koffiemoment.	